

İBB İSMEK'te Görev Alan Türkçe Öğretmenlerinin İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursuna Yönelik Değerlendirmeleri¹

Melike Erdil

Gazi Üniv. Türkçenin Öğretimi
Doktora Programı Öğrencisi
melikeerdil@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8146-2183

Özet

Bu araştırmada, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) bünyesinde görev alan Türkçe öğretmenlerinin 'İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursuna' yönelik değerlendirmelerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Araştırmada, 'nitel araştırma yöntemi' kapsamında 'tarama modeli' ve 'olgubilim deseni' tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri, 'yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği' ile elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini, İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda görev alan 11 kadın ve 5 erkek olmak üzere toplam 16 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin yaşı, 25-38 yaş aralığında değişiklik göstermektedir. Araştırmada, 'amaçlı örneklem' tercih edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi için 'içerik analizi' türlerinden biri olan 'kategorisel analiz' kullanılmıştır. Araştırma verileri; 4 kod (Öğretim Programı/Yöntem ve Teknikler/Derste Kullanılan Araç ve Gereçler/ Ölçme ve Değerlendirme), 15 kategori ve temalara ayrılarak incelenmiştir. Araştırmada tespit edilen bazı sonuçlar şunlardır: 2017 yılında T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 'Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programı' %93,8'lik (15 kişi) oran ile uygulanmaktadır. Ders kitabı olarak 'İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı' (%100) kullanılmaktadır. 16 Saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması amacıyla %68,8'lik (11 kişi) bir oran ile özel bir öğretim programı uygulanmaktadır. Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (2012: 30) yer alan A1, A2, B1, B2, C1, C2 gibi seviyelerin dışında A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A1 Plus gibi bir seviyelendirme sürecinden de %62,5'lik (10 kişi) bir oran ile geçilmesi gerektiği düşünülmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikasıyla görev alan öğretmenler %62,5'lik (10 kişi) bir oran ile yeterli bulunmamaktadır. İSMEK bünyesindeki görev alan öğretmenler %62,5'lik (10 kişi) bir oran ile birbirleriyle işbirliği halinde çalışmaktadır. İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda görev alan öğretmenler, %62,6'lık (10 kişi) bir oran ile Türk kültürünü tanıtan bir gezi faaliyeti düzenlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu, Öğretim Programı, Ölçme ve Değerlendirme, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi, Yabancı Kursiyerler, Yöntem ve Teknikler.

Evaluations of Turkish Lecturers Who Work at İSMEK of Istanbul Metropolitan Municipality (İMM) in Regards to Turkish Course for Foreigners

Abstract

The aim of this study is to identify the evaluations of Turkish lecturers working at Istanbul Metropolitan Municipality's Artistic and Vocational Training Courses (İSMEK) in regards to 'İSMEK Turkish Course for Foreigners.' This study uses 'scanning method' and 'phenomenology pattern' as a 'qualitative research method.' The data of the study are obtained via 'semi-structured interview form.' The sample of the study consists of a total of 16 Turkish lecturers, 11 of which are female and 5 are male who work at İSMEK Turkish Course for Foreigners. The ages of lecturers vary between 25 and 38. The preferred sample method used in this study is 'purposeful sampling.' 'Categorical analysis' which is one of the 'content analyses' is preferred in analyzing study data. Study data is examined under 4 codes (Teaching Program/Method and Techniques/Tools and Instruments used in Class, Assessment and Evaluation), 15 categories and themes. Some of the results obtained in the study are given below: In 2017, 'Foreign Languages, Turkish A1/A2/B1 Course Program' given by Lifelong Learning General Directorate, Ministry of Education of the Republic of Turkey is applied 93.8% (15 individuals). The

¹ Bu araştırma, 17-19 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 'I. Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Sempozyumu'nda (UYSAD/2018) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

course book is 'Istanbul, Turkish Course Book for Foreigners' (100%). 68.8% (11 individuals) special program is applied in order to pronounce, write and recognize the letters and voices truly in 16 Hours (T.C.MEB, HBÖGM, 2017: 5). It is argued by 62.5% (10 individuals) that students should pass different level processes such as A1 plus before passing onto B1 course after A2 except for A1, A2, B1, B2, C1, C2 levels available in The Common European Framework of Reference for Languages (2012: 30). The level of lecturers who has a certificate for teaching Turkish as a foreign language which is 62.5% (10 individuals) is not adequate. Lecturers who work at İSMEK (62.5% (10 individuals)) work in cooperation with each other. It is revealed that İSMEK organized a traveling activity to introduce Turkish culture within Turkish course for foreigners (62.6% (10 individuals)).

Keywords: İSMEK Turkish Course for Foreigners, Assessment and Evaluation, Teaching Turkish as a Foreign Language, Foreigners Trainees, Methods and Techniques.

GİRİŞ

Milattan önce dört bin yıla kadar uzanan köklü bir geçmişe sahip olan Türkçe, Ural-Altay grubuna ait eklemeli bir dildir. Türkçe bugün dünya üzerinde 220 milyondan fazla konuşuru ile Çince, Hintçe, İspanyolca, İngilizce, Fransızca ve Rusça ile birlikte en fazla konuşulan yedinci dil konumundadır. Buna karşılık Türkçenin öğretimi son yıllarda açılan Yunus Emre Enstitüsü ve bu kuruma bağlı Kültür merkezleri ve üniversiteler bünyesinde kurulan Türkçe Öğretim Merkezleri kanalıyla yaygınlık kazanmıştır. Son yıllarda Türkiye'de gözlemlenen ekonomik ve siyasi gelişmelerle birlikte dünyada Türkçeye olan ilgi de artış göstermiştir. Bu durum beraberinde Türkçeyi öğrenmek isteyenlerin sayısını arttırmıştır (Çakmak, 2014, 178).

'Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalı', 'Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı' bünyesinde yer almaktadır. Türkiye'de henüz lisans programı açılmamıştır ancak yüksek lisans ve doktora programları ile faaliyetlerine devam etmektedir. 'Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi' bilim dalına yönelik akademik çalışmalar ise özellikle 2010 yılından sonra hız kazanmıştır.

Yabancılar Türkçe öğretimi hususunda bugüne kadar çok sayıda araştırma, makale ve kitap yazılmıştır. Ancak söz konusu çalışmaların büyük çoğunluğu yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere dönük olmuştur. Halbuki yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında derslerde bu yöntem ve uygulamalardan çok Dünyada Türkçenin yeri, Türkçenin önemi ve gücü, Türkçe öğrenmenin öğrencilere ne gibi faydalar sağlayacağı yoğun bir şekilde anlatılarak onların motivasyonlarının artırılmasına dönük çalışmalara ağırlık verilmelidir (İşcan, 2012, 26-27 akt. Cihan, 2014, 178-179).

Yabancı uyruklu öğrencilere yönelik Türkçe öğretimi başta Yunus Emre Enstitüsü olmak üzere YÖK'e bağlı devlet ve vakıf üniversitelerinde ve ayrıca özel kurslar tarafından verilmektedir. Yapılan literatür taramasında devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim ve öğretim görmek amacıyla Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilere yönelik akademik çalışmaların (Melanlıoğlu ve Demir, 2013; Aytan ve Tunçel, 2015; Şen ve Boylu, 2017 vd.) yoğunlukta olduğu görülmüştür. Eğitim seviyesi yüksek yabancı uyruklu öğrenci profili dışında, Türkiye'de yaşayan maddi açıdan farklı sosyal ve meslekî gruplara mensup yabancı uyruklu kişilerin Türkçe öğrenmek amacıyla tercih ettikleri kurslar araştırılmıştır. Bu kursların başında ücretsiz eğitim veren ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından desteklenen İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yer alan İSMEK'in 'Yabancılar için Türkçe Kursu' verdiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, İSMEK bünyesinde açılan "Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan Türkçe öğretmenlerinin kursun eğitim ve öğretim politikalarına yönelik değerlendirmelerini belirlemek amaçlanmaktadır.

1. İSMEK

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığında, 1996 yılında kurulan İSMEK, ücretsiz eğitim ve öğretim imkânı sunmaktadır. 1996 Yılından 2018 yılına kadar 2 milyon 600 binin üzerinde kursiyere hizmet emektedir (Branş Rehberi, İSMEK, 2017-2018: 4).

İSMEK, 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında ise 36 alanda ve 235 eğitim merkezinde toplam 652 branşta hizmet vermektedir (Branş Rehberi, İSMEK, 2017-2018: 1).

İSMEK bünyesinde eğitim veren alanlar ise Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: İSMEK Bünyesinde Eğitim Veren Alanlar

İSMEK’TE HİZMET VEREN EĞİTİM ALANLARI								
1	Ahşap Teknolojisi	11	Güzellik ve Cilt Bakımı	21	Kuyumculuk Teknolojisi	31	Seramik ve Cam	
2	Aile ve Tüketici Bilimleri	12	Gıda Teknolojisi	22	Makine Teknolojisi	32	Spor	
3	Bahçecilik	13	Halkla İlişkiler ve Organizasyon	23	Matbaa	33	Tarım Teknolojileri	
4	Bilişim Teknolojileri	14	Harita ve Tapu Kadastro	24	Muhasebe ve Finansman	34	Tekstil Teknolojisi	
5	Büro Yönetimi ve Sekreterlik	15	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	25	Müzik ve Gösteri Sanatları	35	Yabancı Diller	
6	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	16	Hayvan Sağlığı	26	Okuma-Yazma		1.Portekizce 2.Yunanca 3.Almanca 4.Arapça 5.Çince 6.Farsça 7.Fransızca	8.İngilizce 9.İspanyolca 10.İtalyanca 11.Japonca 12.Korece 13.Rusça 14.Türkçe
7	El Sanatları Teknolojisi	17	Hayvan Yetiştiriciliği	27	Pazarlama ve Perakende			
8	Gazetecilik	18	Hukuk	28	Radyo-Televizyon			
9	Giyim ve Üretim Teknolojileri	19	Kişisel Gelişim	29	Sağlık			
10	Grafik ve Fotoğraf	20	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	30	Sanat ve Tasarım	36	Yiyecek ve İçecek Hizmetleri	

Kaynak: İSMEK, Branş Rehberi 2017-2018

1.1. İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu

7 Ağustos 2017 tarihinde, 77 merkezde 49 öğretmen tarafından A1, A2, B1, B2 ve A1.1-A2.2 (12-16 yaş eğitimi) olmak üzere 6 farklı kur düzeyinde yabancılar Türkçe öğretilmektedir. İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nun istatistikî bilgileri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nun İstatistikî Bilgileri

İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu	
Eğitim Verilen Kurs Merkezi Sayısı	77
Minimum Kontenjan Sayısı	15
Kurs Merkezlerinin Hepsi Düşünüldüğünde Toplam Minimum Kontenjan Sayısı	1.155
Maksimum Kontenjan Sayısı	25
Kurs Merkezlerinin Hepsi Düşünüldüğünde Toplam Maksimum Kontenjan Sayısı	1.925
Eğitim Veren Öğretmen Sayısı	49
Kur Bilgisi	Talep edildiği takdirde kursiyer aynı dönemde A2 seviyesine kadar eğitim alabilmektedir.

İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nun, 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı kur ve ders saati bilgileri Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3: İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu'nun 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Kur ve Ders Saati Bilgileri

İSMEK Yabancılar için Türkçe Kur Seviyesi	Toplam Kurs Saati
Türkçe A1 Seviyesi	136 Saat
Türkçe A2 Seviyesi	160 Saat
Türkçe B1 Seviyesi	100 Saat
Türkçe B2 Seviyesi	122 Saat
Türkçe A1.1. (12-16 Yaş Eğitimi)	60 Saat
Türkçe A1.2. (12-16 Yaş Eğitimi)	60 Saat
Türkçe A2.1. (12-16 Yaş Eğitimi)	60 Saat
Türkçe A2.2. (12-16 Yaş Eğitimi)	60 Saat

Yabancı kursiyerler, ücretsiz olarak eğitim aldıkları '*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu*' dışında İSMEK bünyesinde '*yabancı diller*' alanı kapsamında ikinci bir yabancı dil programını daha ücretsiz olarak seçebilmektedir. Ancak Türk uyruklu ya da yabancı uyrukluların, İSMEK bünyesinde farklı bir eğitim alanına bağlı olan bir kursa daha kayıt yaptıрма hakkı bulunmamaktadır. Bu kuraldan dolayı yabancı uyruklular tarafından öncelikle '*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nun*' tercih edildiği görülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, İSMEK'te "*Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan Türkçe öğretmenlerine göre eğitim ve öğretim açısından kursa yönelik değerlendirmelerini belirlemek amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler tarafından, 2017 yılında T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan '*Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programı*' uygulanıyor mu?
2. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenlerin, kullandığı ders kitapları arasında farklılık buluyor mu?
3. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, kullandıkları ders kitabını yeterli buluyor mu?
4. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, "*16 Saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması (T.C. MEB, HBÖGM, 2017: 5)*" amacıyla özel bir öğretim programı uyguluyor mu?
5. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A2 Plus gibi (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir seviyelendirme sürecinden de geçmesi gerektiğini düşünüyor mu?
6. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dil sertifikası ile görev alan okutmanları yeterli buluyor mu?
7. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, birbirleri ile iş birliği halinde mi çalışıyorlar?
8. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenler, Türk kültürünü tanıtan bir gezi faaliyeti düzenliyor mu?
9. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenlerin, sınıf içinde kullandıkları yöntem ve teknikler nelerdir?
10. "*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda*" görev alan öğretmenlerin, ders kitabı haricinde kullandıkları materyaller, araç ve gereçler nelerdir?

11. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" uygulanan T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2017: 20) Türkçe programı, kursiyer değerlendirme çizelgesi bünyesinde tematik değerlendirme süreci sınavı ne zaman yapılmaktadır?
12. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" yabancı kursiyerlere yapılan "Türkçe Yeterlik Sınavı" soruları nasıl hazırlanmaktadır?
13. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" öğrenim gören yabancı kursiyerlerin Millî Eğitim Bakanlığında onaylı 'Türkçe Dil Sertifikası' alabilmeleri için gerekli olan koşullar nelerdir?
14. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" öğrenim gören yabancı kursiyerlerin Millî Eğitim Bakanlığında onaylı aldıkları 'Türkçe Dil Sertifikası', yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde de geçerli midir?
15. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda", "Türkçe Seviye Tespit Sınavı'nı" uygulayan eğitmenlerin sınava yönelik önerileri nelerdir?

2.YÖNTEM

Araştırmada, 'nitel araştırma yöntemi' kullanılmıştır.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli, "... araştırma, amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir (Selltiz, Jahoda, Deutsch ve Cook, 1959: 50 akt. Karasar, 2016: 108)". Bu koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır: tarama ve deneme (Nisbet & Entwistle, 1974; Simon, 1969; Cole, 1972; Kaplan, 1964: 164 akt. Karasar, 2016: 108). Bu araştırmada, 'tarama modeli' kullanılmıştır.

2.2. Araştırma Deseni

Araştırmada, 'olgubilim' deseni tercih edilmiştir. Olgubilim (fenomenoloji) deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 78).

2.3. Araştırma Tekniği

Araştırmada, 'görüşme tekniği' türlerinden biri olan 'yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği' tercih edilmiştir. Araştırma sorularının hazırlanmasında iki farklı strateji kullanılmıştır. Sorular, 'kapalı, kesin yanıtların olduğu görüşme stratejisi' ve 'standartlaştırılmış açık-uçlu görüşme stratejisi' kapsamında oluşturulmuştur. Bu kapsamda 15 adet görüşme sorusu hazırlanmıştır.

2.4. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, İSMEK bünyesinde yabancı kursiyerlerin talebi doğrultusunda açılan 77 merkezde 'Yabancılar için Türkçe Kursunda' Türkçe öğreten 49 eğitmen oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, İSMEK "Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Türkçe öğreten 16 eğitmen oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem seçiminde, 'amaca yönelik örnekleme/ amaçlı örnekleme (purposive/purposeful sampling)' yönteminden biri olan 'maksimum çeşitlilik örnekleme (maximum variation sampling)' tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemi, evrende incelenen problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumların belirlenerek çalışmanın bu durumlar üzerinde yapılması maksimum çeşitlilik örnekleme tanımlar (Büyüköztürk, 2014: 90). Çalışma grubunda, 11 kadın ve 5 erkek eğitmenin görüşleri sınıflandırılırken, birinci kadın eğitmen için K1; birinci erkek eğitmen için E1 şeklinde kısaltmalar yapılarak katılımcıların isimleri gizli tutulmuştur.

Tablo 4'e göre yabancı kursiyerlerin yaşı, 25-38 yaş aralığında değişiklik göstermektedir. Bu yaş aralığında alınan örneklem evreni temsil edebilecek niteliktedir.

Tablo 4: Türkçe Eğitimcilerinin Kişisel ve Eğitim Bilgileri

İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu	Yaş	Eğitim Durumu	Türkiye' de Yabancılar Türkçe Dersi Verme Deneyimi	Yabancı Dil Olarak Türkçe-Sertifika	Eğitmenlere Göre Yabancı Dil Bilme Gerekliliği	Ana Dili Dışında Bildikleri Yabancı Diller	Eğitmenlere Göre İlk 10 Dünya Dilleri Sıralamasında Türkçenin Yeri
1. Kadın Eğitimci (K1)	25	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	3 Yıl	----	Evet.	1. İngilizce	5. Sırada
2. Kadın Eğitimci (K2)	28	Türkçe Öğretmenliği-Doktora	4 Yıl	----	Evet.	1. İngilizce	5.Sırada
3. Kadın Eğitimci (K3)	27	Türk Dili ve Edebiyatı-Yüksek Lisans	3 Yıl	----	Evet.	1.İngilizce	5.Sırada
4. Kadın Eğitimci (K4)	27	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	2 Yıl	Evet.	Hayır.	-----	3.Sırada
5. Kadın Eğitimci (K5)	27	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği-L.	1 Yıl	----	Evet.	1. İngilizce	1.Sırada
6. Kadın Eğitimci (K6)	34	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	5 Yıl	----	Evet.	1.İngilizce	9.Sırada
7. Kadın Eğitimci (K7)	26	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	1 Yıl	----	Evet.	1.İngilizce	8.Sırada
8. Kadın Eğitimci (K8)	27	Türkçe Öğretmenliği-L.	3 Yıl	Evet.	Hayır.	1.İngilizce	1.Sırada
9. Kadın Eğitimci (K9)	38	Türkçe Öğretmenliği-L.	1 Yıl	----	Hayır.	1.İngilizce	1.Sırada
10. Kadın Eğitimci (K10)	37	Türk Dili ve Edebiyatı-Doktora	1 Yıl	----	Evet.	1.İngilizce	1.Sırada
11. Kadın Eğitimci (K11)	28	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	6 Yıl	Evet.	Evet.	1.İngilizce 2.Arapça	5. Sırada
12. Erkek Eğitimci (E1)	25	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	1 Yıl	----	Hayır.	1.İngilizce	1.Sırada
13. Erkek Eğitimci (E2)	36	Türkçe Öğretmenliği-Doktora	4 Yıl	----	Evet.	1.İngilizce	1.Sırada
14. Erkek Eğitimci (E3)	32	Türkçe Öğretmenliği-L.	3 Yıl	----	Evet.	-----	3.Sırada
15. Erkek Eğitimci (E4)	31	Türk Dili ve Edebiyatı-Doktora	3 Yıl	----	Hayır.	-----	5.Sırada
16. Erkek Eğitimci (E5)	29	Türk Dili ve Edebiyatı-Lisans	3 Yıl	Evet.	Hayır.	-----	1.Sırada
Toplam: 16 Eğitimci	Ort. 30	Ort. 11 Lisans, 1 Yüksek L., 4 Dr.	Ort. 3 Yıl	Ort. 4 E.	Ort. 10 Evet, 6 H.	Ort. 1 Yabancı Dil	Ort. 3,5

Tablo 4'e göre Türkçe eğitimcilerinin, eğitim düzeyleri incelendiğinde; 11 eğitimci Türkçe Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı ya da Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği lisans programlarının birinden mezun olmuştur. 1 Eğitimci yüksek lisans programında ve 4 eğitimci ise doktora programından öğrenim görmektedir.

16 Eğitimciye, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikasına sahip olan Türkçe eğitimcilerinin yeterliği ve donanımına yönelik görüşleri sorulmuştur. 4 Eğitimci (%25) 'Evet', 12 eğitimci (%75) ise

'Hayır' ifadeleriyle sertifikalı eğitimcileri yeterli bulmadıklarını dile getirmişlerdir. Eğitimciler göre yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde '*yabancı dil bilmenin gerekliliği*' sorulmuştur. 6 Eğitimci (%37,5) dışında, 10 eğitimci (62,5) yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde yabancı dil bilmenin '*gerekliliğini*' ifade etmiştir.

Tablo-4'e göre eğitimcilerin, ana dili dışında bildikleri yabancı diller incelendiğinde; 4 eğitimcinin (%40) yabancı dil bilmediği, 12 eğitimcinin (%60) ise yalnızca 1 yabancı dil bildiği sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimcilerin, Türkçe dışında bir ya da birden fazla yabancı dil bilmesi, 'A1 Temel Düzeydeki' yabancı öğrencilerin '*ders dışındaki*' ilgi ve ihtiyaçlarına yardımcı olmak amacıyla onlarla daha rahat iletişime geçmelerini sağlayabilir. Eğitimciler, ilk 10 dünya dilleri sıralamasında kendi bakış açılarına göre Türkçeyi kaçınıcı sırada gördükleri sorulmuştur. Bu sorunun sorulmasındaki gaye ise Türkçenin konuşulduğu coğrafya, tarihi ve ekonomik politikaları göz önünde bulundurarak eğitimcilerin öğrettiği dili (Türkçe) ilk 10 dünya dilleri sıralamasında kişisel bakış açıları doğrultusunda hangi sırada konumlandığını tespit etmek amaçlanmıştır. 16 Eğitimcinin yaptıkları sıralamadan alınan ortalama 3,5 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç doğrultusunda eğitimcilerin '*ilk 10 dünya dilleri sıralamasında Türkçeyi 4.sırada konumlandığı*' tespit edilmiştir.

Kişisel ve eğitim bilgileri bölümünde ayrıca iki soru daha eğitimcilerle yöneltilmiştir. Bu sorular, Tablo 4'te yer almamaktadır. Birinci soruda, "*Yurt dışında da yabancılar Türkçe öğretimi konusunda deneyimleri*" sorulmuştur. 16 Türkçe eğitimci de Türkiye dışında yabancılar Türkçe öğretimi için yurt dışında görev almadıklarını ifade etmişlerdir. İkinci soruda ise "*Eğitimciler tezleri dışında yabancılar Türkçe öğretimi alanına yönelik akademik çalışmalarını*" sorulmuştur. Eğitimciler, yabancılar Türkçe öğretimi alanına yönelik akademik çalışmalarının '*bulunmadığını*' ifade etmişlerdir. Tablo-4'e göre, eğitimcilerin; '*Türkçe Öğretmenliği ya da Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde Lisans, Yüksek Lisans veya Doktora Programlarında*' öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Bu bölümlerde öğrenim gören eğitimcilerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanına yönelik akademik çalışmalarının '*bulunmadığı*' saptanmıştır. Bu sonuç, yabancılar Türkçe öğreten eğitimcilerin, '*Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Yüksek Lisans ve Doktora Programında*' alan uzmanı olarak eğitim almalarının gerekliliğini ve bu alanda akademik çalışmaların yapılmasının gereğini ortaya çıkarmıştır.

2.5. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak '*yarı-yapılandırılmış görüşme formu*' tercih edilmiştir. '*İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu*' kapsamında Türkçe eğitimcilerinin kursun eğitim ve öğretim politikasına yönelik değerlendirmelerini ortaya çıkarmak amacıyla '*yarı-yapılandırılmış görüşme formu*' hazırlanmıştır. Türkçe eğitimcilerine, 15 adet 'kapalı, kesin yanıtların olduğu sorular' ve '*standartlaştırılmış açık-uçlu sorular*' sorulmuştur.

Araştırmanın '*geçerliliği*', bireylerin görüşlerine doğrudan yer verilerek sağlanmıştır. Betimsel türden bir analizin kullanıldığı bir araştırmada görüşülen bireylerden doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak '*geçerlilik*' için önemli olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 291).

Araştırmanın '*güvenirliliği*', nitel araştırma kapsamında '*zamana bağlı güvenirlilik yöntemi*' ile sağlanmıştır. '*Zamana bağlı güvenirlilik*' ölçülen olgunun geçen zaman içinde aynı biçimde ölçülebilmesi anlamına gelir (dış geçerlik) (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 294).

Araştırmanın '*tutarlılığı*', '*katılımcı teyidi*' ile sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin ve bunlara ilişkin araştırmacının ulaştığı sonuçların ve yorumların veri kaynakları (katılımcılar) ile teyit edilmesinde yarar vardır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 302).

2.6. Verilerin Analizi

Araştırma verileri; kod, kategori ve tema boyutunda incelenmiştir. Temaların bulunması için önce kodlar bir araya getirilir ve incelenir. (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 268). Araştırma verilerinin

kodlanması, Strauss ve Corbin (1990), tarafından belirlenen ve üç tür kodlamadan biri olan 'daha önceden belirlenmiş kavramlara göre yapılan kodlama' türüne girmektedir (Strauss ve Corbin, 1990 akt. Yıldırım ve Şimşek, 2013: 261).

Araştırma verilerinin analizi için 'içerik analizi türlerinden' biri olan 'kategorisel analiz' kullanılmıştır. Araştırma verileri; 4 kod (Öğretim Programı/Yöntem ve Teknikler/Derste Kullanılan Araç ve Gereçler/ Ölçme ve Değerlendirme), 15 kategori ve 65 temaya ayrılarak incelenmiştir. Tespit edilen sınıflandırma Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Verilerin Kod, Kategori ve Tema Olarak Sınıflandırılması

Kod	Kategori	Tema	
Öğretim Programı	Yabancılara Türkçe öğretiminde, 2017 yılında T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 'Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programını' uyguluyor musunuz?	"Evet, uyguluyorum." (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5/16-%100)	
	İSMEK Yabancılar için Türkçe kursunda, kullandığınız ders kitabının adı nedir?	"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabını kullanıyorum." (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5/ 16-%100)	
	İSMEK Yabancılar için Türkçe kursunda, kullandığınız ders kitabını yeterli buluyor musunuz?	"Evet, ders kitabını yeterli buluyorum." (K3, K5, K6, K7, K9, K10, E1, E2, E5-9/ %56,25) "Hayır, ders kitabını yeterli bulmuyorum." (K1, K2, K4, K8, K11, E3, E4/ 7-%43,75)	
	"16 Saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması(T.C.MEB, HBÖGM,2017: 5)" amacıyla özel bir öğretim programı uyguluyor musunuz?	"Evet, özel bir program uyguluyorum." (K1, K2, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, E2, E3/ 11-%68,75) "Hayır, özel bir program uygulamıyorum." (K3, K7, E1, E4, E5/ 5-%31,25)	
	A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A2 Plus gibi bir seviyelendirme (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) sürecinden de geçmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?	"Evet, düşünüyorum." (K2, K4, K6, K7, K8, K9, K10, E1, E2, E4, E5/11- %68,75) "Hayır, düşünmüyorum." (K1, K3, K5, K11, E3/5-%31,25)	
	Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dil sertifikası ile görev alan okutmanları yeterli buluyor musunuz?	"Evet, yeterli buluyorum." (K5, K6, K7, K10, E1/5-%31,25) "Bazen, yeterli buluyorum." (K3/1-%6,25) "Hayır, yeterli bulmuyorum." (K1, K2, K4, K8, K9, K11 E2, E3, E4, E5/10-%62,5)	
	İSMEK Yabancılar için Türkçe kursunda görev alan okutmanlar birbirleri ile iş birliği halinde mi çalışıyor?	"Evet, iş birliği halinde çalışıyoruz." (K1, K2, K6, K7, K8, K9, K10 E1, E2, E3, E5/ 11-%68,75) "Bazen, iş birliği halinde çalışıyoruz." (K5/1-%6,25) "Hayır, iş birliği halinde çalışmıyoruz." (K3, K4, K11, E4/4-%25)	
	İSMEK Yabancılar için Türkçe kursu bünyesinde Türk kültürünü tanıtan bir gezi faaliyeti düzenlediniz mi?	"Evet, gezi düzenledim." (K1, K8, K11, E1, E3, E5/ 6-% 37,5) "Hayır, gezi düzenlemedim." (K2, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K10, E2, E4/ 10-%62,5)	
	Yöntem ve Teknikler	Yabancılara Türkçe öğretiminde yalnızca sınıf içinde kullandığınız yöntem ve teknikleri işaretleyiniz?	Dil-Bilgisi Çeviri Yöntemi (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, K8, K9, K10, K11/ 15-% 93,75) Dolaysız Yöntem

---

	(E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, K7, K9, K10/11-%68,75) İşitsel-Dilsel Yöntem (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11/16-%100) Bilişsel Yöntem (E1, K1, K2, K3, K4, K5, E3, K7, E5, K9, K10, K11/ 11-% 68,75) İletişimsel Yöntem (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11/15-%93,75) Telkin Yöntemi (E1, K1, E2, K2, K4, K5, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11/15-%93,75) Sessizlik Yöntemi (E1, K5, E3, K7, E5, K8, K10, K11/7-%43,75) Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (E1, K1, K2, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K10, K11/11-%68,75) İşitsel-Görsel Yöntem (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11/15-%93,75) Görev Temelli Yöntem (E1, K1, E2, K2,K3, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11/14-%87,5) İçerik Merkezli Yöntem Teknikleri (E1, K1,E2, K2, K3, K4, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11/ 15-%93,75) Beyin Fırtınası (E1, K1, E2, K2, K3, K4, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11/13-%81,25) Gösteri (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11/14-%87,5) Soru-Cevap (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11/15-%93,75) Rol Yapma-Drama (E1, K1,E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11/15-%93,75) Yaratıcı Drama (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11/14-%87,5) Benzetim (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11/14-%87,5) İkili ve Grup Çalışmaları (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11/ 16-%100) Eğitsel Oyunlarla Öğretim (E1, K1, E2, K2, K3, K4, K6, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11/14-%87,5) Gezi (E1, K1, E2, K2, K3, K4, E3, E5, K8, K10, K11/ 11-%68,75)	
Derste Kullanılan Araç ve Gereçler	Ders kitabı hâricinde kullandığımız materyaller, araç ve gereçler nelerdir? <i>"CD, hikâye kitapları, projeksiyon cihazı, eğitsel kartlar, maketler, resimler, sözlük, örnek okuma ve dinleme metinleri, videolar, bilgisayar, föyler."</i>	

		(E1, K1, K3, K5, K6, E3, E5, K10, K7/9-%56,25) "Resimli sözlük, sinevizyon." (E2/1-%6,25) "TÖMER ve Yunus Emre Enstitüsü'nün kaynakları..." (K2/1-%6,25) "Lale dil bilgisi ders notları ve materyaller." (K4/1-%6,25) "Testler, kendi hazırladığımız materyaller." (E4/1-%6,25) "Oyun kartları, dil bilgisi panoları, kelime kartları." (K8/1-%6,25) "Küçük Türk Hikâye kitapları..." (K9/1-%6,25) "Kutu, top, yüzük..." (K11/1-%6,25) "İki modülde bir sınav yapılıyor." (E1, K1, E3, K11/4-%25) "Tema bitimlerinde ve en son bütün konuları kapsayacak şekilde, her ünite sonrası, modül sonunda sınav yapılıyor." (K3, K4, K5, K6, K8, K2, E2/7-%43,75) "Kur sonu, seviye bitiminde sınav yapılıyor." (K7, E4, E5, K9, K10/5-%31,25) "Sorular, dört temel dil becerisi kapsamında hazırlanıyor." (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5/16-%100) "4 Dil becerisinden yeterli puanı almalı, kuru başarı ile tamamlamalı, derslere devamlılığı ve sertifika sınavına girip geçerli not alması gerekiyor." (E1, K1, E2, K2, K3, K6, E5, K8, K5/9-%56,25) "Günlük hayata etkin katılımları gerekiyor." (K4/1-%6,25) "Sınavlardan en az 50 puan alması gerekiyor." (E3, K11/2-%12,5) "Okuma, yazma, konuşma ve dinlediğini anlamaları gerekiyor." (K7, E4, K9/3-%18,75) "Sınavı girerken kimliklerinin olması gerekiyor." (K10/1-%6,25) "Evet, geçerli." (K4, K7, K9, K10 E4, E5/6-%37,5) "Bilmiyorum." (K5/1-%6,25) "Hayır, geçerli değil." (K1, K2, K3, K6, K8, K11, E1, E2, E3/9-%56,25) "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu" bünyesinde uygulanan "Türkçe Seviye Tespit Sınavı" için önerileriniz	"Şu an uygulanan sınav kapsamlı ve şimdilik yeterli buluyorum ama
--	--	---	---

nelerdir?	<i>geliştirilebilir.</i> ” (E1, K1, E3, K7, K9, K11/6-%37,5) “Sınavların, merkezden gönderilmesini istiyorum.” (E2/1-%6,25) “Zaman ve mekân koşullarının iyileştirilmesini istiyorum.” (K2/1-%6,25) “Öğretmenler kendi aralarında ortak karar verip uygulayabilir yani sorular beraber hazırlanabilir.” (K3/1-%6,25) “Gramer eksikliğini giderilmesi gerekir onun dışında sınavlar süper.” (K4/1-%6,25) “Sınavda, geçme notu 70 ve üzeri olmalı.” (K5/1-%6,25) “Dinleme ve konuşma kısmı daha iyi olabilir.” (E4, K10/2-%12,5) “Dört temel dil becerisini ölçer nitelikte olmalıdır.” (E5, K6/2-%12,5) “Her kurs merkezinde aynı sorularla aynı ciddiyetle soruların hazırlanıp uygulanması ve uygulanan bu sınavın üniversite ve iş hayatında önem arz etmesi için gerekli düzenlemelerin, anlaşmaların yapılması gerekir.” (K8/1-%6,25)	
Toplam Kod Sayısı: 4	Toplam Kategori Sayısı: 15	Toplam Tema Sayısı: 65

3. BULGULAR

3.1. 2017 Yılında Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Tarafından Yayınlanan ‘Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programının’ ‘İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” Görev Alan Öğretmenler Tarafından Uygulanması

“İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan 16 eğitime, “2017 Yılında Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan ‘Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programını’, uyguluyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenler tarafından verilen yanıtlar, Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6: ‘Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programının’ Uygulanması

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
“Evet, uyguluyorum.”	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5	16	%100
	Toplam	16	100

Tablo 6 incelendiğinde, 16 öğretmenin %100’lük bir oran ile “Evet, uyguluyorum.” ifadeleri ile ‘Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programının’ uygulandığı sonucuna ulaşmıştır.

3.2. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” Görev Alan Öğretmenlerin, Kullandıkları Ders Kitapları

“İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlere, kullandıkları ders kitabının adı sorulmuştur. Öğretmenler tarafından verilen yanıtlar, Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7: Öğitmenlerin Kullandıkları Ders Kitapları

Türkçe Öğitmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabını kullanıyorum."	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5	16	%100
Toplam		16	100

Tablo 7 incelendiğinde, 16 öğretmenin %100'lük bir oran ile "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabını kullanıyorum." yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

3.3. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Öğitmenlere Göre Kullandıkları Ders Kitabının Yeterliği

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan öğretmenlere kullandıkları ders kitabının yeterliği sorulmuştur. Öğitmenlerin yanıtları, Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8: Öğitmenlere Göre Kullandıkları Ders Kitabının Yeterliği

Türkçe Öğitmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Evet, ders kitabını yeterli buluyorum."	K3, K5, K6, K7, K9, K10, E1, E2, E5	9	%56,25
"Hayır, ders kitabını yeterli bulmuyorum."	K1, K2, K4, K8, K11, E3, E4	7	%43,75
Toplam		16	100

Tablo 8 incelendiğinde, 9 öğretmen %56,25'lik bir oran ile "Evet, ders kitabını yeterli buluyorum." ifadeleri ile kullandıkları ders kitabını yeterli bulduklarını, 7 öğretmen ise %43,75'lik bir oran ile "Hayır, ders kitabını yeterli bulmuyorum." ifadeleri ile kullandıkları ders kitabını yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir.

3.4. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Öğitmenlerin "16 Saatte Harflerin ve Seslerin Doğru Çıkarılması, Yazılması ve Tanınması (T.C.MEB, HBÖGM,2017: 5)" Amacıyla Özel Bir Öğretim Programına Yönelik Uygulamaları

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan öğretmenlere, "16 saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması (T.C.MEB, HBÖGM,2017: 5)" amacıyla özel bir öğretim programına yönelik uygulamaları sorulmuştur. Öğitmenlerin yanıtları, Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9: Öğitmenlerin Özel Bir Öğretim Programına Yönelik Uygulamaları

Türkçe Öğitmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Evet, özel bir program uyguluyorum."	K1, K2, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, E2, E3	11	%68,75
"Hayır, özel bir program uygulamıyorum."	K3, K7, E1, E4, E5	5	%31,25
Toplam		16	100

Tablo 9 incelendiğinde, 11 öğretmen, %68,75'lik bir oran ile "Evet, özel bir program uyguluyorum." ifadeleri özel bir öğretim programına yönelik uygulamalarının bulunduğunu, 5 öğretmen ise %31,25'lik bir oran ile "Hayır, özel bir program uygulamıyorum." ifadeleri ile özel bir öğretim programına yönelik uygulamalarının bulunmadığını belirtmişlerdir.

3.5. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Öğitmenlerin, A2 Sonrasında B1 Kuruna Geçmeden Önce Öğrencilerin A2 Plus Gibi (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) Bir Seviyelendirme Sürecine Yönelik Düşünceleri

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan öğretmenlere, A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A2 Plus gibi (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir

seviyelendirme sürecine yönelik düşünceleri sorulmuştur. Eğitimcilerin yanıtları, Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10: Eğitimcilerin A2 Plus Gibi Yeni Bir Seviyelendirmeye Bakış Açıkları

Türkçe Eğitimcilerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
“Evet, düşünüyorum.”	K2, K4, K6, K7, K8, K9, K10, E1, E2, E4, E5	11	%68,75
“Hayır, düşünmüyorum.”	K1, K3, K5, K11, E3	5	%31,25
	Toplam	16	100

Tablo 10 incelendiğinde, 11 eğitimci, %68,75’lik bir oran ile “Evet, düşünüyorum.” ifadeleri ile A2 Plus gibi (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir seviyelendirme sürecinin de olması gerektiğini, 5 eğitimci ise %31,25’lik bir oran ile “Hayır, düşünmüyorum.” ifadeleri ile yeni bir seviyelendirmeye gerek duymadıklarını belirtmişlerdir.

3.6. “İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu’nda” Görev Alan Eğitimciler Göre, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifikası İle Görev Alan Okutmanların Yeterliliği

“İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu’nda” görev alan eğitimciler, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanların yeterliliği sorulmuştur. Eğitimcilerin yanıtları, Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11: Eğitimciler Göre, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifikası İle Görev Alan Okutmanların Yeterliliği

Türkçe Eğitimcilerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
“Evet, yeterli buluyorum.”	K5, K6, K7, K10, E1	5	%31,25
“Bazen, yeterli buluyorum.”	K3	1	%6,25
“Hayır, yeterli bulmuyorum.”	K1, K2, K4, K8, K9, K11 E2, E3, E4, E5	10	%62,5
	Toplam	16	100

Tablo 11 incelendiğinde, 5 eğitimci %31,25’lik bir oran ile “Evet, yeterli buluyorum.” ifadeleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanları yeterliliği bulduklarını, 1 eğitimci %6,25’lik bir oran ile “Bazen, yeterli buluyorum.” ifadeleriyle bazen yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. 10 Eğitimci ise %62,5’lik bir oran ile “Hayır, yeterli bulmuyorum.” şeklindeki görüşleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanları yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

3.7. “İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu’nda” Görev Alan Eğitimcilerin Birbirleri İle İş Birliği Hâlinde Çalışma Durumları

“İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu’nda” görev alan eğitimciler, birbirleri ile iş birliği hâlinde çalışma durumları sorulmuştur. Eğitimcilerin yanıtları, Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12: ‘İSMEK Yabancılar İçin Türkçe Kursu’ndan’ Beklentileri

Türkçe Eğitimcilerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
“Evet, iş birliği halinde çalışıyoruz.”	K1, K2, K6, K7, K8, K9, K10 E1, E2, E3, E5	11	%68,75
“Bazen, iş birliği halinde çalışıyoruz.”	K5	1	%6,25
“Hayır, iş birliği halinde çalışmıyoruz.”	K3, K4, K11, E4	4	%25
	Toplam	16	100

Tablo 12 incelendiğinde, 11 eğitimci %68,75’lik oran ile “Evet, iş birliği halinde çalışıyoruz.” ifadeleri ile birbirleri ile iş birliği halinde çalıştıklarını, 1 eğitimci %6,25’lik oran ile “Bazen, iş birliği halinde çalışıyoruz.” ifadeleri ile bazen iş birliği hâlinde çalıştıklarını belirtmişlerdir. 4 Eğitimci ise %25’lik bir oran ile “Hayır, iş birliği halinde çalışmıyoruz.” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

3.8. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Eğitimcilerin, Türk Kültürünü Tanıtan Bir Gezi Faaliyeti Düzenlenme Durumu

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitimcilerle, Türk kültürünü tanıtan bir gezi faaliyeti düzenleme durumu sorulmuştur. Eğitimcilerin yanıtları, Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13: Eğitimcilerin, Türk Kültürünü Tanıtan Bir Gezi Faaliyeti Düzenlenme Durumu

Türkçe Eğitimcilerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Evet, gezi düzenledim."	K1, K8, K11, E1, E3, E5	6	%37,5
"Hayır, gezi düzenlemedim."	K2, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K10, E2, E4	10	%62,5
	Toplam	16	100

Tablo 13 incelendiğinde, 6 eğitimci %37,5'lik bir oran ile "Evet, gezi düzenledim." ifadeleri ile gezi faaliyetleri düzenlediklerini, 10 eğitimci ise %62,5'lik bir oran ile "Hayır, gezi düzenlemedim." şeklindeki ifadeleri ile gezi faaliyetleri düzenlemediklerini belirtmişlerdir.

3.9. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Eğitimcilerin, Sınıf İçinde Kullandıkları Yöntem ve Teknikler

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitimcilerden, sınıf içinde kullandıkları yöntem ve teknikleri işaretlemeleri istenmiştir. Eğitimcilerin kullandıkları yöntem ve teknikler, Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14: Eğitimcilerin, Sınıf İçinde Kullandıkları Yöntem ve Teknikler

Türkiye Cumhuriyeti Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2017:7)			
YÖNTEMLER	Eğitimcilerin Tercihi	TEKNİKLER	Eğitimcilerin Tercihi
Yaygın Kullanılan Yöntemler		Grupla Öğretim Teknikleri	
♣ Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, K8, K9, K11 (15-%93,75)	Beyin fırtınası	E1, K1, E2, K2, K3, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (13-%81,25)
♣ Direkt Yöntem/ Dolaysız Yöntem	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, K7, K9, K10 (11-%68,75)	Gösteri	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (14-%87,5)
		Soru-Cevap	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%93,75)
♣ İşitsel-Dilsel Yöntem	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (16-%100)	Rol Yapma- Drama	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%93,75)
♣ Bilişsel Yöntem	E1, K1, K2, K3, K4, K5, E3, K7, E5, K9, K10, K11 (11-%68,75)	Drama-Yaratıcı drama	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (14-%87,5)
♣ İletişimsel Yöntem	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%93,75)	Benzetim	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, E4, E5, K8, K9, K11 (14-%87,5)
Seçmeli Yöntem Alternatif Olarak Kullanılan Başlıca Diğer Yöntemler		İkili ve Grup Çalışmaları	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (16-%100)
♣ Telkin Yöntemi	E1, K1, E2, K2, K4, K5, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%93,75)	Eğitsel Oyunlarla Öğretim	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K6, E3, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (14-%87,5)
♣ Sessizlik Yöntemi	E1, K5, E3, K7, E5, K8, K10, K11 (7-%68,75)	Sınıf Dışı Öğretim Teknikleri	
♣ Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi	E1, K1, K2, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K10, K11 (11-%68,75)	Gezi	E1, K1, E2, K2, K3, K4, E3, E5, K8, K10, K11 (11-%68,75)
♣ İşitsel-Görsel Yöntem	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, K6, E3, K7, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%68,75)		

♣ Görev Temelli Yöntem	E1, K1, E2, K2, K3, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (14-%87,5)
♣ İçerik Merkezli Yöntem Teknikler	E1, K1, E2, K2, K3, K4, K5, E3, K7, E4, E5, K8, K9, K10, K11 (15-%93,75)

Tablo 14 incelendiğinde, 16 eğitmenin hepsi %100'lük bir oran ile *"İşitsel-Dilsel Yöntem ve İkili ve Grup Çalışması Yöntemlerini"* kullanmaktadır. İkinci sırada, 15 eğitmen %93,75'lik bir oran ile *"Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi, İletişimsel Yöntem, İçerik Merkezli Yöntem Teknikler ve Soru-Cevap Tekniklerini"* kullanmaktadır.

3.10. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Görev Alan Eğitmenlerin, Ders Kitabı Hâricinde Kullandıkları Materyaller, Araç ve Gereçler

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitmenlere, ders kitabı hâricinde kullandıkları materyaller, araç ve gereçler sorulmuştur. Eğitmenlerin yanıtları, Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15: Eğitmenlerin, Ders kitabı Hâricinde Kullandıkları Materyaller, Araç ve Gereçler

Türkçe Eğitmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"CD, hikâye kitapları, projeksiyon cihazı, eğitsel kartlar, maketler, resimler, sözlük, örnek okuma ve dinleme metinleri, videolar, bilgisayar, föyler."	E1, K1, K3, K5, K6, E3, E5, K10, K7	9	%56,25
"Resimli sözlük, sinevizyon."	E2	1	%6,25
"TÖMER ve Yunus Emre Enstitüsü'nün kaynakları..."	K2	1	%6,25
"Lale dil bilgisi ders notları ve materyaller."	K4	1	%6,25
"Testler, kendi hazırladığımız materyaller."	E4	1	%6,25
"Oyun kartları, dil bilgisi panoları, kelime kartları."	K8	1	%6,25
"Küçük Türk Hikâye kitapları..."	K9	1	%6,25
"Kutu, top, yüzük..."	K11	1	%6,25
	Toplam	16	100

Tablo 15 incelendiğinde, 9 eğitmen %56,25'lik bir oran ile *"CD, hikâye kitapları, projeksiyon cihazı, eğitsel kartlar, maketler, resimler, sözlük, örnek okuma ve dinleme metinleri, videolar, bilgisayar ve föyleri"* ders kitabı hâricinde kullandıkları materyaller, araç ve gereçler olarak ifade etmişlerdir. Diğer eğitmenler ise %6,25'lik oran ile *"Resimli sözlük, sinevizyon."*; *"TÖMER ve Yunus Emre Enstitüsü'nün kaynakları..."*; *"Lale dil bilgisi ders notları ve materyaller."*; *"Testler, kendi hazırladığımız materyaller."*; *"Oyun kartları, dil bilgisi panoları, kelime kartları."*; *"Küçük Türk Hikâye kitapları..."*; *"Kutu, top, yüzük..."* gibi kaynakları ders kitabı hâricinde kullandıkları materyal, araç ve gereçler olarak belirtmişlerdir.

3.11. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Uygulanan T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2017: 20) Türkçe Programı, Kursiyer Değerlendirme Çizelgesi Bünyesinde Tematik Değerlendirme Süreci Sınavı

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitmenlere, T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2017: 20) Türkçe Programı, 'Kursiyer Değerlendirme Çizelgesi' bünyesinde tematik değerlendirme sınavının nasıl yapıldığı sorulmuştur. Eğitmenlerin yanıtları, Tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16: Kursiyer Değerlendirme Çizelgesi Tematik Değerlendirme Süreci Sınavı

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"İki modülde bir sınav yapılıyor."	E1, K1, E3, K11	4	%25
"Tema bitimlerinde ve en son bütün konuları kapsayacak şekilde, her ünite sonrası, modül sonunda sınav yapılıyor."	K3, K4, K5, K6, K8, K2, E2	7	%43,75
"Kur sonu, seviye bitiminde sınav yapılıyor."	K7, E4, E5, K9, K10	5	% 31,25
	Toplam	16	100

Tablo 16 incelendiğinde, 4 öğretmen %25'lik bir oran ile "İki modülde bir sınav yapılıyor." şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. 7 Öğretmen %43,75'lik bir oran ile "Tema bitimlerinde ve en son bütün konuları kapsayacak şekilde, her ünite sonrası, modül sonunda sınav yapılıyor." şeklinde belirtirken 5 öğretmen ise %31,25'lik bir oran ile "Kur sonu, seviye bitiminde sınav yapılıyor." şeklinde görüşlerini beyan etmişlerdir.

3.12. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Yabancı Kursiyerlere Uygulanan "Türkçe Yeterlik Sınavı"

Türkçe öğretmenlerine, "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" yabancı kursiyerlere uygulanan "Türkçe Yeterlik Sınavı" sorularının nasıl hazırlandığı sorulmuştur. Öğretmenlerin yanıtları, Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17: Türkçe Yeterlik Sınavı

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Evet, sorular dört temel dil becerisi kapsamında hazırlanıyor."	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, E1, E2, E3, E4, E5	16	%100
	Toplam	16	100

Tablo 17 incelendiğinde, 16 öğretmenin hepsi %100'lük bir oran ile "Sorular, dört temel dil becerisi kapsamında hazırlanıyor." şeklindeki ifadeleri ile "Türkçe Yeterlik Sınav" sorularının dört temel dil becerisi kapsamında hazırlandığını belirtmişlerdir.

3.13. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Öğrenim Gören Yabancı Kursiyerlerin Millî Eğitim Bakanlığında Onaylı 'Türkçe Dil Sertifikası' Alabilmeleri İçin Gerekli Olan Koşullar

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan öğretmenlere, kursta öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Millî Eğitim Bakanlığında onaylı 'Türkçe Dil Sertifikası' alabilmeleri için gerekli olan koşullar sorulmuştur. Öğretmenlerin yanıtları, Tablo 18'de yer almaktadır.

Tablo 18: İSMEK' te Millî Eğitim Bakanlığında Onaylı 'Türkçe Dil Sertifikası' Alabilmek İçin Gerekli Olan Koşullar

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"4 Dil becerisinden yeterli puanı almalı, kuru başarı ile tamamlamalı, derslere devamlılığı ve sertifika sınavına girip geçerli not alması gerekiyor."	E1, K1, E2, K2, K3, K6, E5, K8, K5	9	%56,25
"Günlük hayata etkin katılımları gerekiyor."	K4	1	%6,25
"Sınavlardan en az 50 puan alması gerekiyor."	E3, K11	2	%12,5
"Okuma, yazma, konuşma ve dinlediğini anlamaları gerekiyor."	K7, E4, K9	3	%18,75
"Sınava girerken kimliklerinin olması gerekiyor."	K10	1	%6,25
	Toplam	16	100

Tablo 18 incelendiğinde, 9 öğretmen %56,25'lik bir oran ile "4 Dil becerisinden yeterli puanı almalı, kuru başarı ile tamamlamalı, derslere devamlılığı ve sertifika sınavına girip geçerli not alması gerekiyor." şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 1 Öğretmen %6,25'lik bir oran ile "Günlük hayata etkin katılımları gerekiyor." şeklinde görüşünü belirtirken, 2 öğretmen %12,5'lik bir oran ile "Sınavlardan en az 50 puan alması gerekiyor." şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 3 Öğretmen

%18,25'lik bir oran ile "Okuma, yazma, konuşma ve dinlediğini anlamaları gerekiyor." şeklinde ifade ederken 1 öğretmen ise %6,25'lik bir oran ile "Sınava girerken kimliklerinin olması gerekiyor." şeklinde görüşünü beyan etmiştir.

3.14. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" Öğrenim Gören Yabancı Kursiyerlerin Millî Eğitim Bakanlığında Onaylı Aldıkları 'Türkçe Dil Sertifikasının', Yurt İçinde ve Yurt Dışındaki Üniversitelerde Geçerliliği

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan öğretmenlere, Millî Eğitim Bakanlığında onaylı verilen 'Türkçe Dil Sertifikasının', yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde geçerliliği sorulmuştur. Öğretmenlerin yanıtları, Tablo 19'da yer almaktadır.

Tablo 19: Millî Eğitim Bakanlığında Onaylı Aldıkları 'Türkçe Dil Sertifikasının', Yurt İçinde ve Yurt Dışındaki Üniversitelerde Geçerliliği

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Evet, geçerli."	K4, K7, K9, K10 E4, E5	6	%37,5
"Bilmiyorum."	K5	1	%6,25
"Hayır, geçerli değil."	K1, K2, K3, K6, K8, K11, E1, E2, E3	9	%56,25
	Toplam	16	100

Tablo 19 incelendiğinde, 6 öğretmen %37,5'lik bir oran ile "Evet, geçerli." şeklinde görüşlerini ifade ederken 1 öğretmen %6,25'lik bir oran ile "Bilmiyorum." şeklinde görüşünü dile getirmiştir. 9 Öğretmen ise %56,25'lik bir oran ile Millî Eğitim Bakanlığında onaylı verilen 'Türkçe Dil Sertifikasının', yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde geçerliliği olmadığını "Hayır, geçerli değil." şeklindeki görüşleri ile beyan etmişlerdir.

3.15. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda", "Türkçe Seviye Tespit Sınavı'nı" Uygulayan Öğretmenlerin Sınava Yönelik Önerileri

"İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda", "Türkçe Seviye Tespit Sınavı'nı" uygulayan öğretmenlerin sınava yönelik önerileri sorulmuştur. Öğretmenlerin yanıtları, Tablo 20'de yer almaktadır.

Tablo 20: "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda", "Türkçe Seviye Tespit Sınavı'nı" Uygulayan Öğretmenlerin Sınava Yönelik Önerileri

Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri	Kodlama	f	%
"Şu an uygulanan sınav kapsamlı ve şimdilik yeterli buluyorum ama geliştirilebilir."	E1, K1, E3, K7, K9, K11	6	%37,5
"Sınavların, merkezden gönderilmesini istiyorum."	E2	1	%6,25
"Zaman ve mekân koşullarının iyileştirilmesini istiyorum."	K2	1	%6,25
"Öğretmenler kendi aralarında ortak karar verip uygulayabilir yani sorular beraber hazırlanabilir."	K3	1	%6,25
"Gramer eksikliğinin giderilmesi gerekir onun dışında sınavlar süper."	K4	1	%6,25
"Sınavda, geçme notu 70 ve üzeri olmalı."	K5	1	%6,25
"Dinleme ve konuşma kısmı daha iyi olabilir."	E4, K10	2	%12,5
"Dört temel dil becerisini ölçer nitelikte olmalıdır."	E5, K6	2	%12,5
"Her kurs merkezinde aynı sorularla aynı ciddiyetle soruların hazırlanıp uygulanması ve uygulanan bu sınavın üniversite ve iş hayatında önem arz etmesi için gerekli düzenlemelerin, anlaşmaların yapılması gerekir."	K8	1	%6,25
	Toplam	16	100

Tablo 20 incelendiğinde, 6 öğretmen %37,5'lik bir oran ile "Şu an uygulanan sınav kapsamlı ve şimdilik yeterli buluyorum ama geliştirilebilir." şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Diğer 6 öğretmen ise %6,25'lik oranlar ile "Sınavların, merkezden gönderilmesini istiyorum."; "Zaman ve mekân koşullarının iyileştirilmesini istiyorum."; "Öğretmenler kendi aralarında ortak karar verip uygulayabilir yani sorular beraber hazırlanabilir."; "Gramer eksikliğinin giderilmesi gerekir onun dışında sınavlar süper.";

“Sınavda, geçme notu 70 ve üzeri olmalı.”; “Her kurs merkezinde aynı sorularla aynı ciddiyetle soruların hazırlanıp uygulanması ve uygulanan bu sınavın üniversite ve iş hayatında önem arz etmesi için gerekli düzenlemelerin, anlaşmaların yapılması gerekir.” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 2 Eğitim %12,5’lik bir oran ile “Dinleme ve konuşma kısmı daha iyi olabilir.” şeklinde belirtirken diğer 2 eğitim ise %12,5’lik bir oran ile “Dört temel dil becerisini ölçer nitelikte olmalıdır.” şeklinde görüşlerini beyan etmişlerdir.

TARTIŞMA

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, Türkiye’de yükseköğretim kurumu bünyesinde ilk olarak 1982 yılında Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Kültürü Programı ile başlamış ardından Ankara Üniversitesi TÖMER’in 1984 yılında kurulması ile ivme kazanmıştır (Erdil, 2017, 287). Yabancılar Türkçe öğreten başlıca kurumlar; akademiler, enstitüler, dernekler, vakıflar, kolejler, kültür merkezleri, özel kurslar, büyükelçilikler, Türkoloji araştırma merkezleri ve üniversite merkezlerinde kurulan TÖMER’lerdir (Göçer, Tabak ve Coşkun, 2012: 73). Ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik akademik çalışmalar incelendiğinde, araştırmacıların evren ve örneklem seçiminde sıklıkla üniversitelerin TÖMER bünyesinde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde akademik araştırmalar yaptıkları görülmektedir. Bu araştırmalardan bazıları şunlardır: Delen (2016, 15), Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER’de; Tunçel ve Aytan (2015, 235), Uluslararası Antalya Üniversitesi TÖMER’de; Yağmur, Şahin (2013, 433), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER’de; Erdil (2018, 77) ise İstanbul Üniversitesi DİLMER (Tophane Şubesi ve Avcılar Şubesi), İstanbul Aydın Üniversitesi TÖMER, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi TÖMER, Marmara Üniversitesi TÖMER, Koç Üniversitesi ERASMUS Kapsamında, Sabancı Üniversitesi ERASMUS Kapsamında, Ankara Üniversitesi TÖMER (Taksim Şubesi) ve Ankara Yunus Emre Enstitüsü gibi merkezlerde yabancılar Türkçe öğretimine yönelik akademik çalışmalar yaptıkları tespit edilmiştir. Ancak üniversitelerin TÖMER birimleri dışında T.C. MEB’e bağlı özel kurslar bünyesinde de yabancılar Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Üniversitelerin TÖMER birimlerinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler beyaz yakalı olarak nitelendirilen eğitimli kesim arasında yer almaktadır. Halbuki şu anda Türkiye’de yabancı uyruklu tersane işçileri, araba tamircileri, ev hanımları gibi farklı sosyolojik sınıflara mensup kesim de Türkçe öğrenmektedir. Bu araştırmada farklı sosyolojik sınıflara mensup olan yabancı uyruklu kesimi de akademik çalışmalarla ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Ayrıca Türkiye’de yabancı uyruklulara verilen Türkçe öğretiminin ne kadar geniş bir kitleye hitap ettiğinin de ortaya çıkarılması hedeflenmektedir.

Üniversitelerin TÖMER birimleri dışında farklı sosyolojik sınıflara mensup olan yabancı uyrukluların Türkçe öğrendiği özel kurslardan biri de İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) tarafından açılan ‘Yabancılar için Türkçe Kursu’dur. İBB İSMEK’te görev alan Türkçe öğretmenlerinin, ‘Yabancılar için Türkçe Kursu’na yönelik; öğretim programı, yöntem ve teknikler, derste kullanılan araç ve gereçler, ölçme ve değerlendirme sürecine yönelik değerlendirmelerinin belirlendiği bu araştırma ile yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanına özgü literatür taraması yapıldığında özel kursların ilk kez incelemeye tabi tutulduğu ve gelecek araştırmalara da bu kapsamda ışık tutacağı öngörülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada 15 farklı sonuç tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda verilen öneriler aşağıda yer almaktadır:

1. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan 16 eğitimci, “2017 Yılında Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan ‘Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programını’, %100’lük bir oran ile “Evet, uyguluyorum.” şeklinde ifade etmişlerdir.

Öneri: Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 'Yabancı Diller Türkçe A1/A2/B1 Kurs Programı' eğitimci ve kursiyerlerin sene sonu değerlendirmeleri kapsamında MEB tarafından revize edilebilir ve güncellenebilir.

2. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan 16 eğitimci %100'lük bir oran ile kullandıkları ders kitabını, "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını kullanıyorum." şeklinde belirtmişlerdir.

Öneri: Erdil (2018, 93), tarafından yapılan bir araştırmada, 05.03.2018-22.06.2018 tarihleri arasında Türkiye'de YÖK istatistik verileri doğrultusunda toplam 209 üniversite olduğu tespit edilmiştir. 89 devlet üniversitesinden 33'ü, yabancılar için Türkçe öğretiminde 'Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Setini' tercih etmektedir. Yine yabancılar için Türkçe öğreten 36 vakıf üniversitesinden 13'ü ise 'İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Setini' tercih etmektedir. İBB İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu da temel kitap ya da kaynak kitap kullanımında dersin daha verimli işlenebilmesi amacıyla kullanılan ders kitabında değişikliğe gidilebilir.

3. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan 9 eğitimci %56,25'lik bir oran ile "Evet, ders kitabını yeterli buluyorum." ifadeleri ile kullandıkları ders kitabını yeterli bulduklarını, 7 eğitimci ise %43,75'lik bir oran ile "Hayır, ders kitabını yeterli bulmuyorum." ifadeleri ile kullandıkları ders kitabını yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir.

Öneri: İBB İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda görev alan eğitimcilerin ve kursiyerlerin değerlendirmeleri kapsamında yalnızca ders kitabı kullanımının yanı sıra kaynak kitap ve materyal kullanımına da yer verilebilir.

4. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitimcilere, "16 saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması (T.C.MEB, HBÖGM, 2017: 5)" amacıyla özel bir öğretim programına yönelik uygulamaları sorulmuştur. 11 Eğitimci, %68,75'lik bir oran ile "Evet, özel bir program uyguluyorum." ifadeleri özel bir öğretim programına yönelik uygulamalarının bulunduğu, 5 eğitimci ise %31,25'lik bir oran ile "Hayır, özel bir program uygulamıyorum." ifadeleri ile özel bir öğretim programına yönelik uygulamalarının bulunmadığını belirtmişlerdir.

Öneri: İBB İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda görev alan 11 eğitimci, "16 saatte harflerin ve seslerin doğru çıkarılması, yazılması ve tanınması (T.C.MEB, HBÖGM, 2017: 5)" amacıyla özel bir program uyguladıklarını ifade etmişlerdir. 16 saatlik özel bir program uygulayan eğitimcilerin deneyimlerinin yer aldığı ayrıca özel bir program uygulamayan ya da programdan haberi olmayan diğer eğitimcilerin de yararlandığı özel bir paylaşım platformu kurulabilir.

5. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitimcilere, A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A2 Plus gibi (Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir seviyelendirme sürecine yönelik düşünceleri sorulmuştur. 11 Eğitimci, %68,75'lik bir oran ile "Evet, düşünüyorum." ifadeleri ile A2 Plus gibi (Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir seviyelendirme sürecinin de olması gerektiğini, 5 eğitimci ise %31,25'lik bir oran ile "Hayır, düşünmüyorum." ifadeleri ile yeni bir seviyelendirmeye gerek duymadıklarını belirtmişlerdir.

Öneri: 11 Eğitimci, %68,75'lik bir oran ile A2 sonrasında B1 kuruna geçmeden önce öğrencilerin A2 Plus gibi (Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2012: 30) bir seviyelendirme sürecine de tabi tutulmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Eğitimcilerin ve kursiyerlerin deneyimleri ve önerileri doğrultusunda yeni bir seviyelendirme sürecine geçilebilir ancak yeni kur düzeylerinin Türkiye genelinde diğer Türkçe öğretim merkezlerinde ve Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi kapsamında kabul görmelidir. A2+ gibi seviyelendirme süreçleri planlanan ancak henüz uygulanmayan kur düzeyleridir. Bu sorunun sorulmasındaki amaç ise henüz uygulamaya geçilmeyen seviyelere dair eğitimcilerin bakış açısını belirlemektir.

6. "İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu'nda" görev alan eğitimcilere, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanların yeterliliği sorulmuştur. 5 Eğitimci %31,25'lik bir oran ile

“Evet, yeterli buluyorum.” ifadeleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanları yeterliği bulduklarını, 1 öğretmen %6,25’lik bir oran ile “Bazen, yeterli buluyorum.” ifadeleriyle bazen yeterlik bulduklarını belirtmişlerdir. 10 Öğretmen ise %62,5’lik bir oran ile “Hayır, yeterli bulmuyorum.” şeklindeki görüşleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanları yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öneri: “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan 10 öğretmen %62,5’lik bir oran ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası ile görev alan okutmanları ‘yeterli bulmadıklarını’ belirtmişlerdir. Yabancı uyruklulara Türkçe öğreten öğretmenler/okutmanlar, sertifika yerine alan uzmanı yetiştirmek amacıyla açılan Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Tezsiz/Tezli Yüksek Lisans Programları ya da Doktora Programından diploma almaya özen göstermeli ve TÖMER Müdürleri de öğretmen/okutman seçiminde bu kriterleri sağlayanlara öncelik vermelidir.

7. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlere, birbirleri ile iş birliği hâlinde çalışma durumları sorulmuştur. 11 Öğretmen %68,75’lik oran ile “Evet, iş birliği halinde çalışıyoruz.” ifadeleri ile birbirleri ile iş birliği halinde çalıştıklarını, 1 öğretmen %6,25’lik oran ile “Bazen, iş birliği halinde çalışıyoruz.” ifadeleri ile bazen iş birliği hâlinde çalıştıklarını belirtmişlerdir. 4 Öğretmen ise %25’lik bir oran ile “Hayır, iş birliği halinde çalışmıyoruz.” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Öneri: 11 Öğretmen %68,75’lik oran ile “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlerin iş birliği hâlinde çalıştıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen veriler kapsamında okutmanların ayrıca özel bir whatsapp grubunun olduğu da tespit edilmiştir. Teknolojik gelişmelerin hız kazanmasıyla günümüzde kullanılan akıllı telefonların bünyesinde yer alan işlevsel uygulamalar, okutmanların koordineli bir şekilde çalışmasına yardımcı olabilir. Ayrıca öğretmenlerin deneyimlerinin yer aldığı blog sayfaları da oluşturulabilir.

8. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlere, Türk kültürünü tanıtan bir gezi faaliyeti düzenleme durumu sorulmuştur. 6 Öğretmen %37,5’lik bir oran ile “Evet, gezi düzenledim.” ifadeleri ile gezi faaliyetleri düzenlediklerini, 10 öğretmen ise %62,5’lik bir oran ile “Hayır, gezi düzenlemedim.” şeklindeki ifadeleri ile gezi faaliyetleri düzenlemediklerini belirtmişlerdir.

Öneri: 10 Öğretmen %62,5’lik bir oran ile yabancı uyruklu öğrenciler için Türk kültürünü tanıtan bir gezi düzenlemediklerini belirtmişlerdir. Bu kapsamda başta millî saray ve müzelerin yer aldığı tarihî yerler olmak üzere özel bir program ile yabancı uyruklu öğrencilere yönelik geziler düzenlenebilir.

9. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlerden, sınıf içinde kullandıkları yöntem ve teknikleri verilen tablo üzerinde işaretlemeleri istenmiştir. 16 öğretmenin hepsi %100’lük bir oran ile “İşitsel-Dilsel Yöntem ve İkili ve Grup Çalışması Yöntemlerini” kullanmaktadır. İkinci sırada, 15 öğretmen %93,75’lik bir oran ile “Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi, İletişimsel Yöntem, İçerik Merkezli Yöntem Teknikler ve Soru-Cevap Tekniklerini” kullanmaktadır.

Öneri: 16 öğretmenin hepsi %100’lük bir oran ile “İşitsel-Dilsel Yöntem ve İkili ve Grup Çalışması Yöntemlerini” kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda hangi materyalleri kullandıkları ve hangi yöntem ve tekniklerden nasıl verim elde ettikleri konusunda öğretmenler birbirleriyle görüş alışverişinde bulunabilir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde her bir yöntem ve teknik öncesinde plot uygulama kapsamında uygulanmalıdır. Sonrasında ise öğrencilerden alınan dönütler ve öneriler kapsamında kullanılan yöntem ve tekniklerin kullanım oranlarının değişiklik gösterilebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

10. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlere, ders kitabı hâricinde kullandıkları materyaller, araç ve gereçler sorulmuştur. 9 Öğretmen %56,25’lik bir oran ile “CD, hikâye kitapları, projeksiyon cihazı, eğitsel kartlar, maketler, resimler, sözlük, örnek okuma ve dinleme metinleri, videolar, bilgisayar ve föyleri” ders kitabı hâricinde kullandıkları materyaller, araç ve gereçler olarak ifade etmişlerdir. Diğer 7 öğretmen ise %6,25’lik oranlar ile “Resimli sözlük,

sinevizyon.”; *“TÖMER ve Yunus Emre Enstitüsü’nün kaynakları...”*; *“Lale dil bilgisi ders notları ve materyaller.”*; *“Testler, kendi hazırladığımız materyaller.”*; *“Oyun kartları, dil bilgisi panoları, kelime kartları.”*; *“Küçük Türk Hikâye kitapları...”*; *“Kutu, top, yüzük...”* gibi kaynakları ders kitabı hâricinde kullandıkları materyal, araç ve gereçler olarak belirtmişlerdir.

Öneri: 9 Eğitimci %56,25’lik bir oran ile ders kitabı hâricinde kullandıkları materyalleri, araç ve gereçleri *“CD, hikâye kitapları, projeksiyon cihazı, eğitsel kartlar, maketler, resimler, sözlük, örnek okuma ve dinleme metinleri, videolar, bilgisayar ve föyler”* olarak belirtmişlerdir. Eğitimciler, ders kitabı hâricinde materyal seçiminde, materyallerin işlevsel ve dayanıklı olmasına özen göstermelidir.

11. *“İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda”* görev alan eğitimcilere, T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2017: 20) Türkçe Programı, *‘Kursiyer Değerlendirme Çizelgesi’* bünyesinde tematik değerlendirme sınavının nasıl yapıldığı sorulmuştur. 4 Eğitimci %25’lik bir oran ile *“İki modülde bir sınav yapılıyor.”* şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. 7 Eğitimci %43,75’lik bir oran ile *“Tema bitimlerinde ve en son bütün konuları kapsayacak şekilde, her ünite sonrası, modül sonunda sınav yapılıyor.”* şeklinde belirtirken 5 eğitimci ise %31,25’lik bir oran ile *“Kur sonu, seviye bitiminde sınav yapılıyor.”* şeklinde görüşlerini beyan etmişlerdir.

Öneri: 7 Eğitimci %43,75’lik bir oran ile *“Tema bitimlerinde ve en son bütün konuları kapsayacak şekilde, her ünite sonrası, modül sonunda sınav yapıldığını.”* belirtmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe ölçme ve değerlendirme sınavları yapılırken, öncesinde Türkçe seviye belirleme sınavı, ardından Türkçe öğretimi sürecinde süreç değerlendirme ve sonrasında ise Türkçe Yeterlik Sınavı olmak üzere üç tip değerlendirme süreci tercih edilebilir. Bunun yanı sıra ayrıca akran değerlendirme ve öz değerlendirme formları da uygulanabilir.

12. Türkçe eğitimcilerine, *“İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda”* yabancı kursiyerlere uygulanan *“Türkçe Yeterlik Sınavı”* sorularının nasıl hazırlandığı sorulmuştur. 16 eğitimcinin hepsi %100’lük bir oran ile *“Sorular, dört temel dil becerisi kapsamında hazırlanıyor.”* şeklindeki ifadeleri ile *“Türkçe Yeterlik Sınavı”* sorularının dört temel dil becerisi kapsamında hazırlandığını belirtmişlerdir.

Öneri: 16 Eğitimcinin hepsi %100’lük bir oran ile *“Soruların, dört temel dil becerisi kapsamında hazırlandığını”* belirtmiştir. Dünya genelinde uygulanan İngilizce TOEFL sınavı ve Almanca Goethe Enstitüsü tarafından verilen dil sertifikaları gibi Türkçenin de dünya genelinde kabul edilen bir kurum tarafından verilen dil sertifikasının olması gerekmektedir. Yunus Emre Enstitüsü tarafından düzenlenen Türkçe Yeterlik Sınavı bu kapsamda değerlendirilmeye aday sınav statüsünde yer almaktadır. İBB İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursunda uygulanan ve dört temel dil becerisi kapsamında hazırlanan sorular ise İstanbul Üniversitesi DİLMER tarafından temin edilmektedir. Bu kapsamda dünya genelinde geçerliliği kabul edilen *“Türkçe Yeterlik Sınavları”* hazırlanabilir ve bu sınavların merkezi sınav kapsamında koordinesi sağlanabilir.

13. *“İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda”* görev alan eğitimcilere, kursta öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Millî Eğitim Bakanlığında onaylı *‘Türkçe Dil Sertifikası’* alabilmeleri için gerekli olan koşullar sorulmuştur. 9 Eğitimci %56,25’lik bir oran ile *“4 Dil becerisinden yeterli puanı almalı, kuru başarı ile tamamlamalı, derslere devamlılığı ve sertifika sınavına girip geçerli not alması gerekiyor.”* şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 1 Eğitimci %6,25’lik bir oran ile *“Günlük hayata etkin katılımları gerekiyor.”* şeklinde görüşünü belirtirken, 2 eğitimci %12,5’lik bir oran ile *“Sınavlardan en az 50 puan alması gerekiyor.”* şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 3 Eğitimci %18,25’lik bir oran ile *“Okuma, yazma, konuşma ve dinlediğini anlamaları gerekiyor.”* şeklinde ifade ederken 1 eğitimci ise %6,25’lik bir oran ile *“Sınavı girerken kimliklerinin olması gerekiyor.”* şeklinde görüşünü beyan etmiştir.

Öneri: 9 Eğitimci %56,25’lik bir oran ile yabancı uyruklu kursiyerlerin *‘Türkçe Dil Sertifikası’* alabilmeleri için gerekli olan koşulları *“4 Dil becerisinden yeterli puanı almalı, kuru başarı ile tamamlamalı, derslere devamlılığı ve sertifika sınavına girip geçerli not alması gerekiyor.”* şeklinde

belirtmişlerdir. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” yabancı uyruklu kursiyerin derse devam zorunluğu %70 olarak belirlenmiştir. Kursiyerlerin derse katılımı teşvik edilmeli, dört temel dil becerisi (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) kapsamında her beceriye özgü Türkçe öğretiminin verilmesine özen gösterilmelidir.

14. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda” görev alan öğretmenlere, Millî Eğitim Bakanlığında onaylı verilen ‘Türkçe Dil Sertifikasının’, yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde geçerliği sorulmuştur. 6 Eğitim %37,5’lik bir oran ile “Evet, geçerli.” şeklinde görüşlerini ifade ederken 1 eğitim %6,25’lik bir oran ile “Bilmiyorum.” şeklinde görüşünü dile getirmiştir. 9 Eğitim ise %56,25’lik bir oran ile Millî Eğitim Bakanlığında onaylı verilen ‘Türkçe Dil Sertifikasının’, yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde geçerliği olmadığını “Hayır, geçerli değil.” şeklindeki görüşleri ile beyan etmişlerdir.

Öneri: 9 Eğitim %56,25’lik bir oran ile Millî Eğitim Bakanlığında onaylı verilen ‘Türkçe Dil Sertifikasının’, yurt içinde ve yurt dışındaki üniversitelerde geçerliği ‘olmadığını’ belirtmiştir. Bu kapsamda, dünya genelinde kabul edilen TOEFL gibi ölçme ve değerlendirme kriterlerini sağlayan ve yurt içinde ve yurt dışında geçerliliği kabul edilen merkezi sınav sistemi bünyesinde “Türkçe Yeterlik Sınavları” hazırlanabilir.

15. “İSMEK Yabancılar için Türkçe Kursu’nda”, “Türkçe Seviye Tespit Sınavı’nı” uygulayan öğretmenlerin sınava yönelik önerileri sorulmuştur. 6 eğitim %37,5’lik bir oran ile “Şu an uygulanan sınav kapsamlı ve şimdilik yeterli buluyorum ama geliştirilebilir.” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Diğer 6 eğitim ise %6,25’lik oran ile “Sınavların, merkezden gönderilmesini istiyorum.”; “Zaman ve mekân koşullarının iyileştirilmesini istiyorum.”; “Öğretmenler kendi aralarında ortak karar verip uygulayabilir yani sorular beraber hazırlanabilir.”; “Gramer eksikliğinin giderilmesi gerekir onun dışında sınavlar süper.”; “Sınavda, geçme notu 70 ve üzeri olmalı.”; “Her kurs merkezinde aynı sorularla aynı ciddiyetle soruların hazırlanıp uygulanması ve uygulanan bu sınavın üniversite ve iş hayatında önem arz etmesi için gerekli düzenlemelerin, anlaşmaların yapılması gerekir.” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. 2 Eğitim %12,5’lik bir oran ile “Dinleme ve konuşma kısmı daha iyi olabilir.” şeklinde belirtirken diğer 2 eğitim ise %12,5’lik bir oran ile “Dört temel dil becerisini ölçer nitelikte olmalıdır.” şeklinde görüşlerini beyan etmişlerdir.

Öneri: 6 Eğitim %37,5’lik bir oran ile ‘Şu an uygulanan sınavı kapsamlı ve şimdilik yeterli bulunduğunu’ belirtirken diğer 6 eğitim ise %6,25’lik oran ile “Sınavlarda ölçme ve değerlendirmeye yönelik önerilerini” belirtmişlerdir. Merkezi Türkçe Yeterlik Sınavına henüz geçilmediği için kurumlar kendi “Türkçe Yeterlik Sınav” sorularını hazırlarken özerk hareket etmektedir. Bu kapsamda öğretmenlerin ve kursiyerlerin bakış açısı doğrultusunda sınav soruları yeniden revize edilebilir.

KAYNAKLAR

Aytan, N. ve Tunçel, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi Çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 50- 62.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Cole, S. (1972). *The Sociological Method*. Rand McNally.

Çakmak, C. (2014). Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihçesine Genel Bir Bakış Denemesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 167-182.

Delen, M. (2016). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Filmlerin Kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım Filmi Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi-Öğrenim Öğretim ve Değerlendirme (Common European Framework of Reference for Languages, CEFR), (2012). ISBN: 978-3-86375-083- 1. Frankfurt am Main Printed in Germany: by Telc GmbH.

Erdil, M. (2017). Türkçe Okutmanlarının Yabancı Öğrencilerin Türkçe Yazma Becerisine Karşı Öznel Algıları. *Turkish Studies*, 12 (28), 281-306.

Erdil, M. (2018). Türkçe Okutmanlarının Yabancı Öğrencilerin Türkçe Konuşma Becerisine Yönelik Subjektif Algıları. *Hacettepe Üniversitesi, Türkîyat Araştırmaları Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi (HÜYDOTAD)*, 4, 73-101.

Erdil, M. (2018). Türkiye Cumhuriyeti'ne Bağlı 209 Üniversitede Yabancılara Türkçe Öğretimi. *The Journal of International Social Research (Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi)*, 11 (60), 93-112.

Göçer, A., Tabak, G. ve Coşkun, A. (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kaynakçası. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi (TÜBAR)*, XXXII-32, 73-126..

İSMEK, Branş Rehberi, (2017-2018). *İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2017-2018 Eğitim Öğretim Dönemi, Branş Rehberi*. İSMEK Hayat Boyu Öğrenme Merkezi, 1-322.

İşcan, A. (2012). *Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretimin Tarihçesi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi (YDTÖ)*, Pegem Akademi Yayınları, 3-29, Ankara.

Kaplan, A. (1964). *The Conduct of Inquiry: Methodology for Behavioral Science*. San Francisco: Chandler, Publishing Company.

Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. ISBN:978-605-5426-58-3. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Nisbet, J., D. & Entwistle, N., J. (1974). *Educational Research Methods*. University of London Press.

Melanlioğlu, D. ve Demir, T. (2013). Türkçe Öğrenen Yabancılar için Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 389-404.

Selltiz, C., Jahoda, M., Deutsch, M. & Cook, S., W. (1959). *Research Methods in Social Relations*, Revised ed. Holt Rinehart and Winston.

Simon, J., L. (1969). *Basic Research Methods in Social Science: The Art of Empirical Investigation*. Random House.

Strauss, A., L. & Corbin, J. (1990). *Basic of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park, CA: Sage.

Şen, Ü. ve Boylu, E. (2017). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 1122-1132.

Tunçel, H. ve Aytan, N. (2015). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching (IJLET)*, 3(2), 235-246.

Türkiye Cumhuriyeti, Millî Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (T.C. MEB, HBÖGM), (2017). *Yabancı Diller Türkçe A1 Seviyesi Kurs Programı*. Ankara.

Yağmur, Şahin, E. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Ek Yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi (TOD), Journal of History School (JOHS)*, 6, XV, 433-449.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 9. Genişletilmiş Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.